

Positivt för Generationsskifte

06.07.2020

Den 1 juli 2019 trädde en ny lagändring i kraft. En lagändring som innebär att överlåtelse av verksamheten inom familjen ska beskattas på samma sätt som försäljning till utomstående. Det gör att skatten kan stanna vid 25 procent. Det ger helt nya möjligheter till planering av exempelvis ett generationsskifte, menar Fredrik Benson som är finansiell planerare på Ålandsbanken.

De stora ägarfamiljerna i Sverige har genom historien genomfört mer eller mindre framgångsrika generationsskiften. Det som förenar de mest lyckade generationsskiftena inom familjer som Persson, Lundberg och Douglas, är att de har börjat i god tid och gjort på sitt eget sätt enligt gällande regelverk. Ingen annan ägarfamilj är den andra lik. Det är ju människor det handlar om.

Oavsett storleken på företaget finns det idag bättre möjlighet att överlåta verksamheten inom familjen eller inom närståendekretsen som det står i den nya lagtexten. Förändringen i lagstiftningen gäller till exempel överlåtelse från föräldrar till barn, men den torde även gälla mellan andra personer inom familjen, såsom syskon.

Den förändrade lagen innebär att överlåtelse inom familjen ska beskattas på samma sätt som försäljning till utomstående. Enligt de nya reglerna kan säljarens skatt minska från omkring 58 procent till 25 procent. Vid utlandsflytt kan den bli mindre än så. Men lagen är inte prövad än och det är inte helt enkelt att förstå hur den ska tolkas i sin helhet. Det gör att många företagare kommer att behöva rådgivning kring vad som gäller:

- Genom införandet av den förändrade lagen har lagstiftaren tagit bort en orättvisa i skattelagstiftningen när det gäller överlåtelse av verksamhet inom familjen. Men det gäller att följa reglerna och göra på rätt sätt. Det kräver specialistkunskap. På Ålandsbanken ser vi familjen som ett kluster och har själva all expertis inom familjejuridik, skatt och finansiering som behövs för att kunna genomföra ett lyckat generationsskifte, säger Fredrik.

Börja generationsskiftet i tid

Teamen på Ålandsbanken har en bred kunskapsbas och ser till kundens totalekonomi som inkluderar både företaget och privatpersonen. De finansiella planerarna känner till kundernas historik och

speciella förhållanden och det gör att de kan informera om förändringar i lagstiftningen löpande.

Börja i tid! Det är ett av Fredriks viktigaste råd. Det gäller oavsett om företaget ska överlåtas inom familjen eller gå vidare genom ett externt ägarskifte. Som skatteexpert med gedigen erfarenhet av planering av överlåtelse inom familjen vet han vad som gäller.

- Det tar några år att genomföra ett generationsskifte och överlåta en verksamhet för den som vill nå ett optimalt resultat. Ofta kommer man igång lite för sent. För att göra det skatteeffektivt, så att föräldrarna kan klara sig på ålderns höst, gäller det att veta vad man gör. I samband med en överlåtelse mellan generationerna kan det också finnas utmaningar när det gäller finansiering för barnen som ska ta över. Vi hjälper till att hitta en optimal lösning med både finansiering och kapitalförvaltning.

Väck engagemang

I ett generationsskifte är det viktigt att ta hänsyn till de olika parternas vilja, behov och kunskap, menar Fredrik. Den äldre generationen som har byggt familjeföretaget och barnen i nästa generation kan ha olika utgångspunkter för engagemanget i verksamheten.

- Det räcker inte att prata om saken över en söndagsmiddag och sedan är allt klart. I familjen behöver man diskutera formerna för ägarskiftet så att alla parter får möjlighet att påverka sin egen roll i processen. Alla barnen kanske inte vill äga och driva företaget. Hur gör man då? Det är upp till varje familj. Vi ger gärna råd på vägen och delar med oss av våra erfarenheter. Genom att vi har mött många olika frågeställningar i samband med ägarskiften inom familjer där vi varit involverade har vi en stadig grund att stå på.

I framgångsrika generationsskiften får representanter för nästa generation möjlighet att lära sig verksamheten och prova sig fram på ett tidigt stadium. Det blir samtidigt ett test på vad de unga vill och kan. Ett sätt att öka engagemanget hos nästa generation är att våga släppa in nya tankar och ge ansvar och befogenhet, menar Fredrik. Det är flera av landets stora ägarfamiljer bra på. De unga får möjlighet att lära känna verksamheten inifrån genom att engagera sig operativt eller genom styrelser.

Hårda frågor och mjuka värden

Företagare i Sverige blir allt äldre. På tio år har andelen företagare som är över 65 år stigit från 9 till 14 procent. Det gör frågan om överlåtande av verksamheten till nästa generation viktigare än på länge. För lyckade generationsskiften krävs det att man hanterar både hårda frågor och mjuka värden.

En överlåtelse av ett livsverk har också med psykologi och känslor att göra.

För entreprenörer som skapat stora värden kan det vara svårt att släppa taget om verksamheten i tid. Det kan också vara oklart om nästa generation vill och kan ta över företaget.

Allt som påverkar generationsskiftet behöver tas med i en gedigen plan. Tänk på att frågorna kring processen i ett familjeföretag också kan påverka medarbetare och olika intressenter. Det gör att det är viktigt hur skiftet i ägande kommuniceras.

Text: Anders Ström , foto: Viktor Fremling